

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scientia universalis concionandi seu dictionarium morale - Cod. Ettenheim-Münster 88-91

P-Z - Ettenheim-Münster 91

Richard, Jean

[S.l.], 1776

|

[urn:nbn:de:bsz:31-110889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-110889)

Hypocrisis

Falsa devotio.

Errores spirituales, dolus, falsitas humanarum virtutum.

Sermo Primus.

Attendite à falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Matth. 7.

Pro Dom. 7. post Pentecosten.

448. 56.

Perfectiones divinae cum majori contemptu ab hypocrisis tractantur, quam ab aliis peccatis. Jura proximi ab hypocrisis cum calidiori malignitate quam ab aliis peccatis violantur.

Sermo Secundus.

Quidne tentatis hypocritae. Matth. 22.

Pro Dom. 22. post Pentecosten.

462. 64.

Hypocritae mendaces et fraudulentis qui actionibus vestris et sermonibus decipitis, dicite esse ingenui et sinceri. Hypocritae vani et superbi, qui in vestris bonis operibus aliud quam gloriam Dei quaeritis, dicite grati esse ac fideles ad illi gloriam vestram devotendam.

Documenta moralia

476. 82.

506.

Supplementum.

Tomus Tertius

I Indulgentia.

Jubilaeum.

Iniquis institutio, vera media illud lucrandi, et emolumenta, quae ex eo hauriuntur, p.

Pro exordio Jubilaei

Sermo Primus.

j. j.

Audiam quid loquatur in me Dominus, quoniam loquetur pacem in plebem suam, et super sanctos suos, et in eos, qui convertuntur ad cor. Psal. 84. Jubilaeum ex parte Dei est perfecta pax et exsuperantia misericordiae; sed ex parte nostra est obligatio ad sanctitatem et conversionem cordis.

Sermo Secundus.

Audiam quid loquatur in me Dominus, quoniam loquetur pacem p.p.

Utrum poenitentia agenda sit ad lucrandum. 21. 14.
Jubilaeum: et quanam sit agenda.

Pro conclusione Jubilaei
Sermo primus.

Et vos mundi estis sed non omnes. Joan. 13. 43. 28.

Gratia Jubilaei adeo magna est, ut felicitas eorum, qui illam acceperunt, satis exprimi non possit. Gratia Jubilaei à tot rebus pendet, ut merito credi possit, quod paucissimi illam suseperint.

Sermo Secundus.

Esto vigilans, et confirma cetera, quae moritura erant... in mente habes, qualiter acceperis et audieris, et serva. Apocalyp. 3.

Incentamenta, quae nos obligant ad perseverandum in gratia Jubilaei, et vera media, quae nos ad hanc perseverantiam perducere possunt. Memoria et gratitudo respectu praeteriti, vigilantia et attentio respectu futuri.

Documenta moralia..... 76. 58.
Supplementum..... 103.

Infernus.

Infelix aeternitas.
Damnatio, Dammati, poena Damni et Sensus.
Sermo Primus.

Mortuus est autem dives et sepultus est in inferno. Luc. 16. 166. 32.

Tria constituunt infelicitatem Damnatorum, memoria praeteritae suae felicitatis, Savitia praesentium Suppliciorum, Desperatio mutandi Status pro futuro.

Sermo Secundus.

Ligatis manibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. Matth. 22. Pro Dom. 19. post Santocost. 171. 104.

Supplicia Damnatorum sunt Supplicia intolerabilia in sua Savitia, et aeterna in sua Duratione, inquit S. Bonaventura. Sunt sine consolatione et lenimento. Sunt sine termino et fine. 132. 116.

Documenta moralia..... 147.
Supplementum.....

Ingratitudo.
Oblivio beneficiorum Dei. obligatio,
et vera modus ea agnoscendi.

Sermo Primus.

Pro Dom. 13. post
Pentecost.
150. 134.

Non est inventus qui rediret, et daret gloriam
Deo, nisi hic alienigena. Luc. 17.
Nihil ita odiosum et tamen nihil ita commu-
re ac ingratitude.

Sermo Secundus.

Pro Jer. 5. post
Dom. 4. Luce drag.
167. 152.

Imperavit febri, et dimisit illam, et continuo
Surgens ministrabat illis. Luc. 4.
Ad agnoscenda beneficia Dei oportet illum ho-
norare eique servire. Honorare Deum, et illi non
servire pharisaica gratitudo foret.

181. 171.
202. 140.

Documenta moralia.
Supplementum.

Invidia

Emulatio.

Tristitia de aliena prosperitate, ipsius
Caracter, effectus, p.

Sermo Primus.

Pro Jer. 6. post
Dom. Paschonis.
204. 199.

Collegerunt Pontifices et Pharisaei concilium, et
dicebant: Quid facimus? Quia hic homo multa si-
gna facit. Vos nescitis quidquam, nec cogitatis,
quia expedit vobis, ut unus moriatur homo pro
populo. Joan. 11.

Prohibitum est nobis invidere in proximo nostro
gratia prerogativas. Neque etiam nobis licitum est
in ipso invidere ~~in ipso~~ prerogativas naturae et
quod appellamus bona fortunae.

Sermo Secundus.

Pro Dom. Sep-
tuagesima

Tolle quod tuum est, et vade: volo huic novissi-
mo dare sicut tibi. An oculus nequam est,
quia ego bonus sum? Matth. 20.

In agendi ratione, quam tenent ii, quos Pater
familias misit in vineam suam, quando, quod no-
vissimi, qui non nisi per unam horam laboraverunt,
recipiant tantum quantum ipsi, agnoscimus agen-
di rationem et idioma invidiae; et in responsio-
ne quam ipsis dat Paterfamilias, quando ipsis dicit:
An oportet ut oculus vester nequam sit, quia bonus
sum? accipite quod vestrum est, et ite, vera invidia.
remedia intelligimus. Invidia commodis proximi
imitatur, id Christus oculum nequam vocat. Opor-

tet adorare Sapientiam ipsius, et contentum esse eo, quod donat, istud erit medium se ab hoc peccato sanandi, p.

Documenta moralia ..... 236. 237.

Supplementum ..... 256.

Ira

Iracundia impetus, Vindicta, Odium, p.

Sermo Primus.

Domine Salva nos perimus. Matth. 2.

Pro Dom. 4. post Epiphaniam. 258. 261.

Datur ira subita et proceps, ira superba et arrogans, ira tenax et obstinata. Ira periculosa, quando proceps est, vocatur ira temperationis: adhuc periculosior, quando arrogans est, est superbia ira: sed infinita periculosior, quando obstinata est et perseverans; est ira pertinaciae et ultionis. Ad oppugnandam hanc passionem quid agendum? oportet se armare patientia et mansuetudine contra subitam iram illam et proecipitalem: humilitatis sensus cohibere arrogantis illius et superbae irae impetus; obstinata et perseveranti irae illi opponere exemplarem charitatem, quae aliorum defectus supportat.

Sermo Secundus.

Replati sunt omnes in Synagoga ira haec audientes, et succurrerunt, et ejecerunt illum extra civitatem: ipse autem transiens per medium illorum ibat. Luc. 4.

Pro fer. 3. post Dom. Passion. 270. 276.

Tenemus quantum possumus motus irae nostrae cohibere, tenemus etiam quantum possumus irae alterius cedere. Irasit sapia magnum est peccatum. Cedere alterius irae, semper magna est virtus. Reprimere in sua anima motus irae suae, est obligatio Christiana. Mansuetudine sua mitigare iram et impetus aliorum est perfectio et eminentis virtus Christiani.

Documenta moralia ..... 282. 299.

Supplementum ..... 294. 312.

Judicium Temerarium.

Falsa suspicio, iniqua alienorum defectuum disquisitio; cogitationes famae proximi injuriosae, p.

Sermo Primus.

Cum venerit Paracletus, arguet mundum de peccato, de, justitia, et de judicio. Jouan. 16.

Pro Dom. 4. post Pascha 296. 316.

Judicium temerarium est Deo et hominibus injuriosum; Deo, cujus auctoritatem usurpat, hominibus, quorum famam laedit.

Sermo Secundus.

Nolite judicare secundum faciem, sed rectum judicium judicate. Joan. 7.

Malignitas et praecipitatio illius, qui temerè judicat; infirmitas et impetus illius, qui temeritatem habet, judicandi.

Documenta moralia
Supplementum.

Pro Ser. 3. post
Dom. 4. Inadrag.
309. 333.

322. 349.
334. 365.

M.

Matrimonium

Sanctitas et dignitas Matrimonii; Ipsius munera, conditiones ad ea necessaria; pravitates et peccata conjugatorum; fidelitas, amicitia, et unio conjugalis Liberos educatio.

Sermo Primus.

Vocatus est Jesus et Discipuli ejus ad nuptias.

Joan. 2.

Dignitas et Sanctitas Matrimonii; indignitas quae saepe tractatur, ac in eo vitatur.

Sermo Secundus.

Ego sum Pastor bonus. Joan. 10.

Parentes tenentur efformare liberos suos ad pietatem, et ipsos pro vobis educare; Studere ipsorum collocationi temporali, et eis quoad mundum bona, quae possunt, officia reddere.

Documenta moralia.
Supplementum.

Pro Dom. 2. post
Carcha.
346. 19.

360. 38.
382.

Misericordia

Ipsius agendi modus in conversione peccatorum et in Oeconomia nostra salutis. Gratia quas ab ipso accipimus et ipsius circa nos consilia. fiducia et timoris affectus, quos nobis inspirat.

Sermo Primus.

In novissimo die magnae festivitatis stabat Jesus et clamabat dicens: Si quis sitit veniat ad me et bibat. Joan. 7.

Misericordia Dei et fidelitas hominis ad ei respondendum.

Pro Ser. 2. post Dom.
Pro Dom. 3. post
Epiphani. passion.
385. 73.